

# Vybrané úseky národního hospodářství České republiky v prosinci 2008 a lednu 2009

## PROSINEC

### Průmysl

**Průmyslová produkce sezónně očištěná** byla **meziměsíčně** v prosinci 2008 nižší o 0,5 %.

**Meziroční index průmyslové produkce** v prosinci 2008 byl 85,4 %, po očištění od vlivu počtu pracovních dnů činil index 82,8 %. Prosinec 2008 měl ve srovnání se stejným měsícem předchozího roku o 2 pracovní dny více. Po očištění od sezónních vlivů (včetně vlivu počtu pracovních dnů) byl index 83,5 %.

K poklesu průmyslové produkce nejvíce přispěla výroba dopravních prostředků a zařízení (příspěvek -4,2 p.b., pokles o 20,7 %), výroba elektrických a optických přístrojů a zařízení (příspěvek -2,8 p.b., pokles o 15,5 %) a výroba základních kovů, hutních a kovodělných výrobků (příspěvek -2,7 p.b., pokles o 25,1 %).

V prosinci 2008 se zvýšila průmyslová produkce pouze v hlavním průmyslovém seskupení výroba pro krátkodobou spotřebu (o 0,9 %). Poklesla v hlavních průmyslových seskupeních: výroba pro dlouhodobou spotřebu (o 54,8 %), pro mezispotřebu (o 17,2 %), pro investice (o 15,0 %) a výroba energií (o 8,2 %).

**Tržby z průmyslové činnosti ve stálých cenách** (rok 2000) se **meziročně** snížily o 13,7 % (v běžných cenách o 12,1 %), po očištění od vlivu počtu pracovních dnů byly tržby nižší o 14,1 % a po očištění od sezónních vlivů klesly tržby o 16,1 %. K poklesu tržeb z průmyslové činnosti nejvíce přispěla výroba dopravních prostředků a zařízení (příspěvek -4,4 p.b., pokles o 21,0 %), výroba elektrických a optických přístrojů a zařízení (příspěvek -2,9 p.b., pokles o 15,7 %) a výroba základních kovů, hutních a kovodělných výrobků (příspěvek -2,0 p.b., pokles o 22,6 %). Tržby z průmyslové činnosti vzrostly pouze v odvětví výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody (příspěvek 0,1 p.b., růst o 1,0 %).

**Tržby z přímého vývozu průmyslových podniků** se snížily reálně o 15,1 %, v běžných cenách o 15,4 %. Jejich podíl na celkových tržbách průmyslových podniků (v b.c.) činil 41,8 %.

**Tržby z průmyslové činnosti podniků pod zahraniční kontrolou** se reálně snížily o 16,1 % (v běžných cenách o 13,5 %). Jejich podíl na celkových tržbách (v b.c.) činil 54,2 %. Tržby z přímého vývozu u těchto podniků reálně klesly o 18,5 % (v b.c. o 18,2 %). Jejich podíl na celkových tržbách těchto podniků (v b.c.) činil 71,4 %.

**Průměrný počet zaměstnaných osob** v průmyslu se v prosinci 2008 meziročně snížil o 56,0 tis. osob (tj. o 4,7 %). Průměrný počet zaměstnaných osob poklesl nejvíce v odvětvích výroba textilií, textilních a oděvních výrobků (o 18,3 %), výroba usní a výrobků z usní (o 10,5 %), zpracovatelský průmysl jinde neuvedený (o 9,8 %), výroba ostatních nekovových minerálních výrobků (o 9,0 %), zpracování dřeva, výroba dřevařských výrobků (o 7,5 %) a výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody (o 7,2 %).

**Průměrná měsíční nominální mzda** v prosinci 2008 byla 24 394 Kč a **meziročně** vzrostla o 9,8 %. Průměrná hodinová mzda byla 212,5 Kč a zvýšila se o 8,2 %. Produktivita práce v průmyslu klesla o 8,1 %, hodinová produktivita byla nižší o 9,1 %. I přes vyšší počet pracovních dnů (+2 dny) klesl počet odpracovaných hodin, a to o 3,3 %.

**Nové zakázky** v průmyslových podnicích ve vybraných odvětvích uzavřené v prosinci 2008 dosáhly hodnoty 106,4 mld. Kč v b.c., z toho ze zahraničí 62,8 mld. Kč. Meziroční index nových zakázek celkem činil 75,2 %, z toho u nových zakázek ze zahraničí 70,8 %. Nové zakázky ze zahraničí nejvíce poklesly v odvětvích výroba motorových vozidel (příspěvek -16,9 p.b., pokles o 50,0 %), výroba a opravy strojů a zařízení (příspěvek -5,1 p.b., pokles o 33,6 %) a výroba elektrických strojů a zařízení (příspěvek -4,0 p.b., pokles o 41,9 %). Nové zakázky ze zahraničí rostly pouze v odvětvích výroba základních kovů a hutních výrobků (příspěvek 1,3 p.b., růst o 18,1 %) a výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (příspěvek 0,3 p.b., růst o 4,4 %). Zvýšila se hodnota stornovaných zakázek.

## Stavebnictví

**Celková stavební produkce očištěná od sezónních vlivů** byla v prosinci **meziměsíčně** reálně o 0,5 % nižší.

**Celková stavební produkce v prosinci meziročně** klesla ve stálých cenách o 2,6 %, po vyloučení vlivu pracovních dní klesla o 5,9 % (v prosinci 2008 bylo o 2 pracovní dny více). Podobně jako v předchozích měsících pokračoval pokles produkce v pozemním stavitelství a růst produkce inženýrského stavitelství.

Stavební práce podle dodavatelských smluv u podniků s 20 a více zaměstnanci meziročně klesly ve stálých cenách o 2,2 %. Stavební práce na nové výstavbě, rekonstrukci a modernizaci byly nižší o 0,7 % (příspěvek -0,6 procentního bodu), v tom pozemní stavitelství pokleslo o 10,7 % (příspěvek -5,6 p.b.) a inženýrské stavitelství vzrostlo o 17,8 % (příspěvek 5,0 p.b.). Opravy a údržba zaznamenaly zvýšení o 9,5 % (příspěvek 1,2 p.b.) a ostatní práce snížení o 18,4 % (příspěvek -0,1 p.b.). Stavební práce v zahraničí klesly o 33,4 % (příspěvek -2,7 p.b.).

Počet zaměstnanců ve stavebních firmách, které měly 20 a více zaměstnanců, klesl o 0,7 %<sup>\*)</sup> prosinci roku 2007. Průměrná nominální měsíční mzda zaměstnanců byla 27 665 Kč a meziročně se zvýšila o 17,5 % (reálná mzda vzrostla o 13,4 %). Průměrná hodinová mzda byla 232 Kč a proti stejnému období 2007 byla vyšší o 9,4 %. Produktivita práce na jednoho zaměstnance se snížila o 1,5 % a na jednu odpracovanou hodinu se snížila o 8,3 %.

Stavební úřady v prosinci 2008 vydaly 9 104 stavebních povolení, jejich počet vzrostl o 2,8 %, v tom 5 459 povolení bylo pro nové stavby a 3 645 povolení pro změny dokončených staveb. U nových staveb byl meziroční nárůst stavebních povolení u budov bytových o 22,4 %, u budov nebytových o 19,6 %. Pokles nastal u staveb na ochranu životního prostředí o 3,4 % a u ostatních staveb o 3,8 %. U změn dokončených staveb byl nejvyšší nárůst stavebních povolení u ostatních staveb o 17,5 % a u budov nebytových o 3,8 %, pokles byl zaznamenán u bytových budov o 0,2 % a u staveb na ochranu životního prostředí o 53,7 %.

Orientační hodnota staveb povolených v prosinci 2008 byla 26,0 mld. Kč a ve srovnání se stejným obdobím 2007 klesla o 28,6 %. Novou výstavbou by měly vzniknout stavby v hodnotě 18,2 mld. Kč (pokles o 10,6 %, příspěvek -5,9 p.b.). Změnou dokončených staveb vzniknou stavby v hodnotě 7,8 mld. Kč (pokles o 51,3 %, příspěvek -22,7 p.b.).

Orientační hodnota u nové výstavby ve srovnání se stejným obdobím 2007 vzrostla u staveb pro životní prostředí o 47,8 % (příspěvek 2,6 p.b.) a u budov nebytových o 4,7 % (příspěvek 0,6 p.b.), poklesla u budov bytových o 26,9 % (příspěvek -6,4 p.b.) a u ostatních staveb o 18,7 % (příspěvek -2,7 p.b.). Nárůst orientační hodnoty u změn dokončených staveb byl zaznamenán u staveb pro životní prostředí o 46,1 % (příspěvek 0,2 p.b.) a u bytových budov o 4,5 % (příspěvek 0,2 p.b.). Pokles nastal u budov nebytových o 41,4 % (příspěvek -7,4 p.b.) a u staveb ostatních o 75,3 % (příspěvek -15,7 p.b.).

Stavební úřady povolily výstavbu 2 784 bytů, což bylo o 1 210 bytů méně než v prosinci 2007 (pokles o 30,3 %). Z toho novou výstavbou vznikne 2 316 bytů (o 1 149 bytů méně) a změnou dokončených staveb 468 bytů (o 61 bytů méně). Orientační hodnota nově povolených bytů v bytových domech byla 6,8 mld. Kč. Dále povolily výstavbu budov s podlahovou plochou 590,0 tis. m<sup>2</sup> (pokles o 27,3 %), v tom u bytových budov klesla o 20,0 % (příspěvek -10,1 p.b.) a u nebytových budov klesla o 34,8 % (příspěvek -17,3 p.b.). Průměrná podlahová plocha bytů u nové bytové výstavby byla 133,5 m<sup>2</sup> s orientační hodnotou 21,1 tis. Kč za 1 m<sup>2</sup>.

V roce 2008 se celková stavební produkce meziročně zvýšila o 0,6 %. Orientační hodnota povolených staveb byla vyšší o 9,3 %. V podnicích s 20 a více zaměstnanci se snížil počet zaměstnanců o 0,5 %, průměrná mzda zaměstnanců se zvýšila o 11,6 % a produktivita práce byla vyšší o 0,6 %.

<sup>\*)</sup> V průměrném evidenčním počtu zaměstnanců nejsou zahrnuti zaměstnanci, které pro stavební podniky pracují přes agentury práce.

## Maloobchod

Sezónně očištěné tržby ve stálých cenách v maloobchodě bez motoristického segmentu v prosinci meziměsíčně stagnovaly a meziročně klesly o 1,5 %. Bez očištění se tržby snížily o 0,8 %, v tom za potraviny o 1,1 % a za nepotravinářské zboží o 0,6 %. V motoristickém segmentu sezónně očištěné tržby klesly meziměsíčně o 1,6 %, meziročně o 10,6 % a bez očištění o 7,8 %. Za ubytování a stravování se sezónně očištěné tržby meziměsíčně snížily o 2,9 % a neočištěné meziročně klesly o 9,8 %. Za celý rok 2008 se tržby v maloobchodě bez motoristického segmentu zvýšily meziročně reálně o 0,9 %, což bylo nejméně od r. 1999.

**Meziročně po očištění o vliv pracovních dní**, kterých bylo v prosinci 2008 o dva více než ve stejném měsíci 2007, klesly tržby o 3,3 %, po očištění i o sezónní vlivy o 1,5 %. **Sezónně neočištěné** tržby se snížily o 0,8 %, v tom za prodej potravin o 1,1 % a za prodej nepotravinářského zboží o 0,6 %.

Největší podíl na celkovém úbytku tržeb měly prodejny se smíšeným zbožím s převahou potravin a specializované prodejny elektroniky, elektrických přístrojů, nábytku a dalšího zboží pro domácnost. Poměrně výrazný růst tržeb zaznamenaly specializované prodejny textilu a obuvi a podílově málo významný maloobchod prostřednictvím internetu nebo zásilkové služby, dobře si vedla i řada prodejen zaměřených na zboží pro volný čas a sport.

Cenový deflátor ke stejnému období předcházejícího roku byl 100,8 %. Nejvyššího růstu dosáhly ceny v prodejnách drogistického, farmaceutického a kosmetického zboží o 4,7 %. V prodejnách potravin se ceny zvýšily o 2,3 %, v tom ve specializovaných o 2,7 %, v nespecializovaných o 2,2 %. Naopak v prodejnách potřeb pro domácnost se ceny snížily o 1,6 %, v zásilkovém obchodě o 1,5 %, za použité zboží o 1,3 %, za ostatní nepotravinářské zboží a textil a obuv shodně o 0,7 %.

**V motoristickém segmentu (OKEČ 50) sezónně očištěné** tržby klesly **meziměsíčně** reálně o 1,6 % a **meziročně** o 10,6 %. **Neočištěné** tržby se **meziročně** snížily o 7,8 %, přičemž za prodej a opravy motorových vozidel klesly o 12,5 %, zatímco za prodej pohonných hmot se zvýšily o 2,2 %.

**V maloobchodě včetně motoristického segmentu (OKEČ 52 + 50) se sezónně očištěné** tržby **meziměsíčně** reálně snížily o 0,5 % a **meziročně** o 4,6 %. **Sezónně neočištěné** tržby klesly **meziročně** o 2,9 %.

**V ubytování a stravování (OKEČ 55) se sezónně očištěné** tržby snížily **meziměsíčně** reálně o 2,9 %. **Sezónně neočištěné** tržby klesly **meziročně** o 9,8 %, v tom v ubytovacích zařízeních o 14,8 % a ve stravovacích zařízeních o 8,3 %.

**Za celý rok 2008 se tržby v maloobchodě (OKEČ 52) zvýšily meziročně** reálně o 0,9 %, což bylo nejméně od r. 1999. Tržby za potraviny klesly o 1,5 % a za nepotravinářské zboží naopak vzrostly o 2,4 %. Vývoj prodeje potravin byl od začátku roku do října negativně ovlivněn poměrně vysokým meziročním růstem cen, který byl nastartován v listopadu 2007. Naopak nepotravinářské zboží se až do září – s výkyvy v březnu a srpnu – prodávalo velmi dobře, ve 4. čtvrtletí však jeho prodej ani jeden měsíc nepřekročil úroveň roku 2007.

**V motoristickém segmentu (OKEČ 50) se tržby snížily** o 0,2 %. Za prodej a opravy motorových vozidel klesly o 2,3 %, a to vlivem mimořádně vysokého propadu ve 4. čtvrtletí, za prodej pohonných hmot se naopak zvýšily o 3,6 %.

**V ubytování a stravování (OKEČ 55) se tržby snížily** o 2,7 %, v tom v ubytovacích zařízeních o 5,3 % a ve stravovacích o 1,7 %. Obdobně jako ve většině ostatních odvětví byly celoroční výsledky ovlivněny zejména negativním vývojem ve 4. čtvrtletí, kdy tržby za ubytování klesly téměř o 10 % a za stravování o 6 %.

## Zahraniční obchod

Podle předběžných údajů se v prosinci meziročně v běžných cenách snížil vývoz o 13,4 % a dovoz o 8,2 %. Obchodní bilance skončila schodkem 11,8 mld. Kč, což představuje meziroční zhoršení o 9,0 mld. Kč. V roce 2008 vývoz meziročně klesl o 0,7 %, dovoz se zvýšil pouze o 0,1 %. Roční bilance dosáhla aktiva 69,4 mld. Kč, které bylo o 18,5 mld. Kč nižší než v roce 2007.

Podle předběžných údajů se **meziměsíčně** po sezónním očištění vývoz snížil o 7,8 %, zatímco dovoz vzrostl o 0,1 %. Trend vývoje ukazuje na pokles vývozu o 3,5 % a dovozu o 1,4 %.

**Meziročně** v běžných cenách klesl vývoz o 13,4 % a dovoz o 8,2 %, což představuje největší prosincový meziroční pokles od roku 1994. Vývoz i dovoz klesají již třetí po sobě jdoucí měsíc.

Prosinec 2008 měl oproti stejnému měsíci předchozího roku o 2 pracovní dny více. Vlivem mírného posílení koruny vůči euru a oslabení vůči dolaru byl patrný nižší pokles zahraničního obchodu v přepočtu na eura (vývoz o 12,8 % a dovoz o 7,5 %) než v dolarovém vyjádření (vývoz o 19,8 % a dovoz o 15,0 %).

**Obchodní bilance** skončila schodkem 11,8 mld. Kč, což je v meziročním srovnání o 9,0 mld. Kč horší výsledek a nejvyšší prosincový deficit od roku 2003. Obchodní bilance posledního měsíce roku byla v historii České republiky vždy záporná. Se státy EU bylo saldo aktivní 22,9 mld. Kč, se státy mimo EU pasivní 34,7 mld. Kč. K vyššímu pasivu zahraničního obchodu přispěl především pokles přebytku v obchodě se stroji a dopravními prostředky o 7,1 mld. Kč. Prohloubil se deficit v obchodě s minerálními palivy o 2,9 mld. Kč a surovinami o 0,5 mld. Kč. V obchodě s průmyslovým spotřebním zbožím došlo ke zhoršení bilance o 1,5 mld. Kč (přechodem z aktiva do pasiva). Příznivě na bilanci působilo snížení schodku v obchodě s chemickými výrobky o 1,6 mld. Kč a zlepšení salda (přechodem z pasiva do aktiva) v obchodě s nápoji a tabákem o 1,0 mld. Kč a polotovary a materiály o 0,7 mld. Kč. Bilance obchodu s potravinami a živými zvířaty zůstala zhruba na úrovni prosince 2007.

Celkový vývoz strojů a dopravních prostředků klesl o 20,1 % (o 20,2 mld. Kč). Největší pokles byl zaznamenán u vývozu silničních vozidel (o 10,0 mld. Kč), telekomunikačních zařízení (o 3,4 mld. Kč) a elektrických zařízení, přístrojů a spotřebičů (o 3,2 mld. Kč). Celkový dovoz strojů a dopravních prostředků byl nižší o 16,1 % (o 13,1 mld. Kč), klesl hlavně dovoz silničních vozidel (o 4,6 mld. Kč), elektrických zařízení, přístrojů a spotřebičů (o 2,1 mld. Kč) a strojů a zařízení všeobecně užívaných v průmyslu (o 1,9 mld. Kč). Důvodem minerálních paliv vzrostl o 18,9 % (o 3,4 mld. Kč), zejména v důsledku vyššího dovozu ropy (hodnotově o 34,1 %, naturálně o 58,1 %). Důvodem zemního plynu hodnotově vzrostl o 66,4 %, naturálně klesl o 1,2 %.

**Z teritoriálního hlediska** kleslo kladné saldo se státy EU o 2,9 mld. Kč, se státy mimo EU se schodek zvýšil o 6,1 mld. Kč. Přbytek vzrostl v obchodě s Německem o 2,0 mld. Kč, Nizozemskem o 1,4 mld. Kč, Slovenskem o 1,1 mld. Kč a Rakouskem o 1,0 mld. Kč. Schodek se snížil v obchodě s Japonskem o 1,7 mld. Kč a Spojenými státy o 0,6 mld. Kč. Deficit se prohloubil v obchodě s Čínou o 2,8 mld. Kč a Ruskem o 2,1 mld. Kč. Přechodem z aktiva do pasiva se zhoršila bilance obchodu s Norskem o 1,7 mld. Kč, Španělskem o 1,4 mld. Kč, Maďarskem a Itálií (shodně o 1,2 mld. Kč). Přbytek klesl v obchodě se Švédskem o 1,2 mld. Kč a Belgií o 1,0 mld. Kč.

**V roce 2008** v porovnání s předchozími dvanácti měsíci klesl vývoz o 0,7 % a dovoz vzrostl pouze o 0,1 %. Obchodní bilance dosáhla aktiva 69,4 mld. Kč, které bylo meziročně o 18,5 mld. Kč nižší. Příznivě se vyvíjela bilance obchodu se stroji a dopravními prostředky (růst aktiva o 15,6 mld. Kč), polotovary a materiály (vzestup přebytku o 8,9 mld. Kč), nápoji a tabákem (zlepšení bilance o 5,0 mld. Kč přechodem z pasiva do aktiva), potravinami a živými zvířaty (snížení deficitu o 4,4 mld. Kč), a chemickými výrobky (pokles schodku o 4,3 mld. Kč). Prohloubením deficitu se zhoršila bilance obchodu s minerálními palivy o 41,8 mld. Kč a aktivum kleslo u bilance obchodu s průmyslovým spotřebním zbožím o 10,9 mld. Kč a surovinami o 3,4 mld. Kč.

**Z teritoriálního hlediska** byl přbytek obchodní bilance se státy EU vyšší o 71,1 mld. Kč, se státy mimo EU schodek obchodu vzrostl o 89,6 mld. Kč. Kladné saldo se zvýšilo v obchodě s Německem o 25,6 mld. Kč, Francií o 9,5 mld. Kč, Polskem o 8,8 mld. Kč, Slovenskem o 7,6 mld. Kč, Rakouskem o 5,6 mld. Kč a Rumunskem o 3,8 mld. Kč. Přechodem z pasiva do aktiva se zlepšila bilance obchodu s Nizozemskem o 18,9 mld. Kč. Prohloubil se schodek obchodu s Ruskem o 29,4 mld. Kč, Čínou o 25,6 mld. Kč, Ázerbájdžánem o 5,0 mld. Kč a Kazachstánem o 4,8 mld. Kč. Přechodem z aktiva do pasiva se zhoršila bilance obchodu s Norskem o 7,8 mld. Kč a přbytek klesl v obchodě se Španělskem o 6,2 mld. Kč, Maďarskem o 4,5 mld. Kč a Belgií o 4,2 mld. Kč.

## LEDEN

### Spotřebitelské ceny

**Celková hladina spotřebitelských cen** vzrostla v lednu proti prosinci o 1,5 %. Meziměsíční růst spotřebitelských cen způsobilo zvýšení cen především v oddíle bydlení. Meziroční růst spotřebitelských cen v lednu zpomalil na 2,2 % (ze 3,6 % v prosinci). Byl to nejnižší meziroční růst cen od března 2007.

**Meziměsíční** zvýšení spotřebitelských cen o 1,5 % ovlivnily zejména administrativně ovlivňované ceny, které vzrostly o 5,8 %, zatímco tržní ceny se zvýšily o 0,4 %. Růst regulovaných cen způsobily ceny v oddíle bydlení, kde vzrostly ceny elektřiny o 11,6 %, tepla a teplé vody o 3,2 %, vodného a stočného o 8,7 %. Čisté nájemné v nájemních bytech se zvýšilo o 15,3 %, z toho v bytech s regulovaným nájemným o 22,8 % a v bytech s tržním nájemným o 1,6 %. Růst tržních cen ovlivnilo

zvýšení cen v oddíle potravin a nealkoholické nápoje, kde vzrostly především sezónní ceny ovoce o 11,8 % a zeleniny vč. brambor o 9,4 %. Vyšší byly i ceny cukru o 2,6 %, čokolády a čokoládových výrobků o 3,5 % a nealkoholických nápojů o 2,8 %. Ceny alkoholických nápojů se zvýšily o 1,5 %. V oddíle rekreace a kultura ovlivnilo růst cen zvýšení cen dovolených s komplexními službami o 3,1 %. V oddíle ostatní zboží a služby vzrostly ceny pojištění o 4,6 %.

Na snižování cenové hladiny působil zejména pokles cen v odívání o 3,0 % a obuvi o 3,7 % v důsledku výprodejových akcí především zimního zboží. V dopravě pokračoval pokles cen pohonných hmot, který se v lednu zmínil a dosáhl 3,3 %. V oddíle pošty a telekomunikace klesly ceny mobilních telefonů a ceny telefonických a telefaxových služeb v důsledku nových nabídek operátorů. V oddíle potravin a nealkoholické nápoje byly nižší zejména ceny chleba o 4,5 %, běžného pečiva o 3,8 %, mléka o 1,1 % a másla o 3,9 %.

Ceny zboží úhrnem vzrostly o 1,1 % a ceny služeb o 2,1 %.

#### Vývoj spotřebitelských cen v lednu (domácnosti celkem)

|                                              | Stálé váhy roku 2005 v % | Cenový růst (pokles) proti předch. měsíci v % |                        | Stálé váhy roku 2005 v % | Cenový růst (pokles) proti předch. měsíci v % |
|----------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------------------|------------------------|--------------------------|-----------------------------------------------|
| Potraviny a nealkoholické nápoje             | 16,3                     | 1,6                                           | Zdraví                 | 1,8                      | 0,1                                           |
| Alkoholické nápoje, tabák                    | 8,2                      | 0,8                                           | Doprava                | 11,4                     | -0,6                                          |
| Odívání a obuv                               | 5,2                      | -3,2                                          | Pošty a telekomunikace | 3,9                      | -0,6                                          |
| Bydlení, voda, energie, paliva               | 24,8                     | 4,7                                           | Rekreace a kultura     | 9,9                      | 0,9                                           |
| Bytové vybavení, zařízení domácností, opravy | 5,8                      | 0,0                                           | Vzdělávání             | 0,6                      | 0,2                                           |
|                                              |                          |                                               | Stravování a ubytování | 5,8                      | 0,4                                           |
|                                              |                          |                                               | Ostatní zboží a služby | 6,3                      | 0,9                                           |

**Meziročně** vzrostly spotřebitelské ceny v lednu o 2,2 %, což je o 1,4 procentního bodu méně než v prosinci. Zpomalení cenového vývoje se projevilo zejména u položek, jejichž ceny v loňském lednu výrazně vzrostly. Největší zmírnění cenového růstu zaznamenaly ceny v oddíle zdraví, kde došlo k eliminaci vlivu zavedení regulačních poplatků v loňském lednu. Podobně v oddíle veřejné stravování a ubytování, částečně u potravin a dalších výrobků a služeb odezněl vliv zvýšení DPH od ledna 2008. V oddíle rekreace a kultura přestalo působit loňské zvýšení televizních poplatků.

Meziroční cenový růst nadále nejvíce ovlivňovaly ceny v oddíle bydlení, kde vzrostly ceny zemního plynu o 24,3 %, elektřiny o 11,6 %, tepla a teplé vody o 9,2 %, vodného o 13,4 %, stočného o 14,2 %. Čisté nájemné vzrostlo o 18,9 %, v tom v bytech s regulovaným nájemným o 26,2 % a v bytech s tržním nájemným o 5,4 %. Ceny tabákových výrobků vzrostly o 13,7 %.

Opačný vliv na meziroční vývoj hladiny spotřebitelských cen měly ceny v dopravě, kde ceny pohonných hmot klesly o 24,6 % a ceny automobilů o 11,5 %. Nižší než loni byly i ceny potravin v důsledku poklesu cen zejména ovoce o 12,6 %, chleba o 3,9 %, běžného pečiva o 4,3 %, mouky o 7,4 %, vajec o 16,2 %, čerstvého mléka o 9,9 %, sýrů o 8,6 %, másla o 15,1 %, brambor o 10,0 %. Pokračoval pokles cen oděvů o 1,1 %, přístrojů a spotřebičů pro domácnost o 1,8 %, audiovizuálních a fotografických zařízení a zařízení pro zpracování dat o 13,8 %. V oddíle pošty a telekomunikace klesly ceny mobilních telefonů a ceny telefonických a telefaxových služeb.

Ceny zboží úhrnem vzrostly o 0,5 % a ceny služeb o 4,9 %. Úhrnný index spotřebitelských cen bez započtení hypotetického nájemného byl meziročně vyšší o 1,8 %.

**Míra inflace** vyjádřená přírůstkem průměrného indexu spotřebitelských cen za posledních 12 měsíců proti průměru předchozích 12 měsíců byla v lednu 5,9 %, což je o 0,4 procentního bodu méně než v prosinci 2008.

## Výrobní ceny

**Meziměsíčně** klesly ceny zemědělských výrobců o 3,0 % a tržních služeb o 0,5 %. Ceny průmyslových výrobců vzrostly o 1,1 % a stavebních prací o 0,4 %.

**Meziročně** byly ceny zemědělských výrobců nižší o 26,8 %, ceny průmyslových výrobců o 0,8 %. Ceny stavebních prací byly vyšší o 3,2 % a tržních služeb o 2,6 %.

### Meziměsíční srovnání:

Ceny **zemědělských výrobců** klesly v úhrnu o 3,0 %. Ceny rostlinných výrobků se snížily o 3,1 % v důsledku poklesu cen olejnin o 3,7 %, obilovin o 5,6 % a zeleniny o 12,6 %. Vzrostly ceny ovoce o 3,1 % a brambor o 25,8 %. Ceny živočišných výrobků klesly o 2,8 % v důsledku snížení cen drůbeže o 1,2 %, prasat o 2,4 % a mléka o 5,0 %. Vzrostly ceny skotu, a to o 1,5 %.

Ceny **průmyslových výrobců** vzrostly o 1,1 % (v prosinci klesly o 1,5 %). Výrazně stouply ceny v odvětvích výroby elektřiny, plynu a páry o 10,8 %, zásobování vodou o 6,4 % a těžby nerostných surovin o 3,3 %. Klesly ceny chemických látek a výrobků o 7,1 %, (zejména základních chemických látek a hnojiv o 10,4 %), koksu a rafinérských ropných výrobků o 5,6 % a obecných kovů a kovárenských výrobků o 1,6 %. Ceny potravinářských výrobků, nápojů a tabáku klesly o 0,6 %.

Ceny **stavebních prací** se zvýšily o 0,4 %, ceny materiálů a výrobků spotřebovávaných ve stavebnictví klesly o 0,4 %.

Ceny **tržních služeb v podnikatelské sféře** se snížily o 0,5 % zejména v důsledku poklesu cen za reklamní služby a průzkum trhu o 1,3 %. Dále klesly ceny za telekomunikační služby o 4,7 %, skladování a manipulaci s nákladem o 3,8 % a nákladní dopravu o 1,4 %. Naopak vzrostly ceny za poštovní a kurýrní služby o 0,8 %, za pojištění o 1,7 % a za finanční služby o 2,4 %.

### Meziroční srovnání:

Ceny **zemědělských výrobců** byly nižší o 26,8 % (v prosinci o 22,8 %). Ceny rostlinných výrobků klesly o 33,7 % zejména v důsledku nižších cen obilovin o 44,5 % a olejnin o 26,0 %. Dále klesly ceny ovoce o 33,9 %, zeleniny o 33,4 % a brambor o 16,0 %. Ceny živočišných výrobků byly nižší o 17,7 %. Klesly ceny mléka o 32,2 %, vajec o 16,9 %, drůbeže o 11,9 % a skotu o 1,4 %. Ceny prasat byly vyšší o 7,8 %.

Ceny **průmyslových výrobců** klesly o 0,8 % (v prosinci o 0,1 %). Nejvýraznější pokles cen nastal v odvětví koksu a rafinérských ropných výrobků o 38,0 % (nejvyšší za celou dobu sledování od roku 1991). Klesly ceny potravinářských výrobků o 3,2 %, (z toho mléčných výrobků a průmyslových krmiv shodně o 15,3 %, mlýnských a škrobářenských výrobků o 12,6 %), chemických látek a výrobků o 10,0 %. Ceny vzrostly zejména v odvětvích elektřiny, plynu a páry o 11,5 %, vody, její úpravy a rozvodu o 7,0 % a obecných kovů a kovárenských výrobků, o 5,1 %.

Při hodnocení podle hlavních průmyslových skupin meziročně nejvíce klesly ceny energie o 2,8 % a ceny meziproduktů o 1,3 %, nejvíce se zvýšily ceny výrobků investiční povahy o 2,7 %.

Ceny **stavebních prací** byly vyšší o 3,2 % (v prosinci o 3,6 %), ceny materiálů a výrobků spotřebovávaných ve stavebnictví se nezměnily (v prosinci byly vyšší o 0,5 %).

Ceny **tržních služeb v podnikatelské sféře** byly v úhrnu vyšší o 2,6 % (v prosinci o 3,9 %). Především vzrostly ceny za inženýrské a architektonické služby o 10,3 %, programování a poradenství o 6,7 % a za reklamní služby a průzkum trhu o 3,9 %. Na druhé straně klesly ceny za telekomunikační služby o 5,0 %.

\*\*\*

*Od ledna 2009 jsou cenové indexy průmyslových výrobců a tržních služeb sestavovány, počítány a publikovány v klasifikaci CZ-NACE a CZ-CPA. K největším přesunům v porovnání s původní klasifikací SKP došlo ve struktuře průmyslu. Změny se týkají všech úrovní třídění a pro snadnější orientaci jsou rozhodující úpravy na úrovni subsekcí uvedeny na str. 34 a 35. Přepočet cenových indexů za minulé období byl proveden až do roku 1991 včetně, u indexů cen tržních služeb do roku 1994.*

*Vyčerpávající informace o nové klasifikaci jsou uvedeny na webových stránkách ČSÚ pod odkazem <http://czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace>.*

## Nezaměstnanost

V lednu docházelo vždy k nárůstu nezaměstnanosti z důvodu sezónních vlivů, ale v letošním roce je nárůst míry nezaměstnanosti do značné míry ovlivněn celkovou ekonomickou situací. Hodnota registrované míry nezaměstnanosti vzrostla na úroveň 6,8 % (o 0,8 p.b.). Česká republika je dnes mezi státy EU na 5. místě v počtu lidí bez práce.

K 31. 1. 2009 míra registrované nezaměstnanosti činila 6,8 % (prosinec 2008 – 6,0 %, leden 2008 – 6,1 %). Ze 14 krajů má vyšší než průměrnou míru nezaměstnanosti 9 krajů, a to Ústecký (11,24 %), Moravskoslezský (9,66 %), Karlovarský (8,77 %), Liberecký (8,21 %), Olomoucký (8,18 %), Jihomoravský (7,71 %), Vysočina (7,44 %), Zlínský (7,23 %) a Pardubický (6,89 %). Míru nezaměstnanosti vyšší než republikový průměr vykazovaly 45 okresů, nejvyšší byla v okresech Most (14,08 %), Jeseník (13,56 %), Karviná (12,62 %), Znojmo (12,59 %), Bruntál (12,40 %), Děčín (12,36 %), Hodonín (12,33 %), Teplice (11,37 %) a Chomutov (11,09 %). Nejnižší míra nezaměstnanosti byla v okresech Praha-východ (2,0 %), Praha-Západ (2,2 %), Praha (2,3 %) a Mladá Boleslav (3,1 %). Míra registrované nezaměstnanosti žen byla 9,52 % a mužů 7,24 %. Ve všech okresech republiky byla zaznamenána vyšší míra nezaměstnanosti žen než mužů.

K 31. 1. 2009 úřady práce evidovaly celkem 398 061 osob, což je o 45 811 osob více než ke konci předchozího měsíce. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2008 je celkový počet uchazečů o zaměstnání vyšší o 33 517.

K 31. 1. 2009 bylo registrováno 25 217 nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých, je to o 583 osoby více než v minulém měsíci a o 3 258 osob více než v lednu 2008. Na celkové nezaměstnanosti se tak podílejí 6,3 % (prosinec 2008 – 7,0 %, leden 2008 – 6,0 %).

V průběhu ledna bylo na úřadech práce nově zaevidováno 87 876 osob. Je to o 25 455 osob více než v předchozím měsíci a o 24 722 osoby více než v lednu 2008. Do nového zaměstnání v průběhu ledna 2009 nastoupilo 25 492 osoby (tj. o 9 496 osob více než v předchozím měsíci a o 8 437 osob méně než v lednu minulého roku). 16 573 uchazečů bylo z evidence vyřazeno bez umístění (sankční vyřazení, odchod do důchodu atd.).

Úřady práce evidovaly k 31. 1. 2009 celkem 68 494 volných pracovních míst. Je to o 22 695 míst méně než v předchozím měsíci a o 77 427 míst méně než v lednu 2008. Na jedno volné pracovní místo v současné době připadá v průměru 5,8 uchazeče, z toho nejvíce v okresech Jeseník (54,8), Prostějov (37,7), Děčín a Bruntál (shodně 25,7), Teplice (23,6) a Karviná (22,7).

K 31. 1. 2009 evidovaly úřady práce 2 905 volných pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením, na jedno volné pracovní místo připadalo 21,8 osob se zdravotním postižením.

V prosinci 2008 pobíralo podporu v nezaměstnanosti 164 833 osoby, což je 41,4 % celkového počtu osob vedených v evidenci (prosinec 2008 – 39,3 %, leden 2008 – 34,0 %).

## Státní rozpočet

Státní rozpočet na rok 2009 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR zákonem č. 475/2008 Sb. ze dne 10. prosince 2008, který stanovil příjmy ve výši 1 114,0 mld. Kč, výdaje ve výši 1 152,1 mld. Kč a schodek ve výši 38,1 mld. Kč.

Podle údajů na účtech Ministerstva financí ČR vedených v ČNB dosáhly k 31. lednu 2009 celkové příjmy státního rozpočtu výše 85,0 mld. Kč, celkové výdaje 84,5 mld. Kč a přebytek hospodaření 0,5 mld. Kč (v lednu 2008 byl vykázán přebytek 9,7 mld. Kč).

Celkové příjmy dosáhly výše 85,0 mld. Kč a představují 7,6 % schváleného rozpočtu (v lednu 2008 plněny na 9,5 %). Proti lednu 2008 byly nižší o 13,8 mld. Kč, tj. o 14 %.

Celkové výdaje v objemu 84,5 mld. Kč čerpané k 31. lednu 2009 představují 7,3 % rozpočtu (v lednu 2008 to bylo 8,0 %), což znamená meziroční pokles o 4,6 mld. Kč, tj. o 5,2 %. Proti skutečnosti, resp. rozpočtu 2008, předpokládá letošní rozpočet nárůst o 6,3 %, resp. o 4,0 %.

Celkové saldo hospodaření státního rozpočtu za leden 2009 vykázalo přebytek 0,5 mld. Kč (v lednu 2008 vykázán přebytek 9,7 mld. Kč).

## Konjunkturální průzkum

Saldo souhrnného indikátoru důvěry (indikátoru ekonomického sentimentu) se v lednu 2009 meziměsíčně snížilo o 3,2 bodu (v prosinci o 8,6 bodu). Saldo podnikatelského indikátoru

se snížilo o 2,8 bodu a saldo spotřebitelského indikátoru o 4,8 bodu. Ve srovnání s lednem 2008 je saldo souhrnného indikátoru důvěry o 30,8 bodů nižší, důvěra podnikatelů je nižší o 34,7 bodu a důvěra spotřebitelů je nižší o 15 bodů. Indikátory dosáhly svých téměř desetiletých minim.

V **průmyslu** se v lednu oproti prosinci výrazně snížilo hodnocení současné celkové ekonomické situace. Hodnocení celkové i zahraniční poptávky se snížilo také. Zásoby se podle mínění respondentů snížily. Pro příští tři měsíce očekávají respondenti zpomalení výrobní činnosti a pokles zaměstnanosti. Očekávání celkové ekonomické situace pro příští tři měsíce jsou nižší než v prosinci, pro příštích šest měsíců jsou příznivější. Využití výrobních kapacit ve zpracovatelském průmyslu se oproti říjnu 2008 výrazně snížilo a dosáhlo 76,1 %, což je nejnižší hodnota od října 1993; zajištění práce zakázkami odhadují respondenti na 6,1 měsíců. Celkově se saldo indikátoru důvěry v průmyslu meziměsíčně snížilo o 1,6 bodu (v prosinci to bylo o 13 bodů); je o 44,3 bodu nižší než před rokem.

Ve **stavebních podnicích** se hodnocení současné ekonomické situace v lednu oproti minulému měsíci snížilo. Hodnocení současné celkové poptávky se však zlepšilo. Pro příští tři měsíce respondenti předpokládají zpomalení vývoje stavební činnosti a pokles zaměstnanosti. Zajištění práce zakázkami odhadují respondenti na 7,9 měsíce. Očekávání vývoje ekonomické situace pro období příštích tří i šesti měsíců jsou nižší než v prosinci. Celkově se saldo indikátoru důvěry meziměsíčně snížilo o 1 bod a je o 14 bodů nižší než před rokem.

V odvětví **obchodu** se v lednu ve srovnání s prosincem snížilo hodnocení současné ekonomické situace. Očekávání vývoje ekonomické situace pro období příštích tří i šesti měsíců jsou výrazně nižší než v prosinci. Zásoby se podle mínění respondentů v prosinci nezměnily. Celkově se saldo indikátoru důvěry v lednu oproti prosinci snížilo o 4,7 bodu a je o 21 bodů nižší než v lednu 2008.

Ve **vybraných odvětvích služeb** se podle respondentů v lednu ve srovnání s prosincem mírně zvýšilo hodnocení současné ekonomické situace. Hodnocení poptávky i její očekávání pro příští tři měsíce se ale snížila. Očekávání ekonomické situace jsou pro období příštích tří i šesti měsíců nižší než v prosinci. Celkově se saldo indikátoru důvěry oproti minulému měsíci snížilo o 4,3 bodu a je o 27,6 bodu nižší než před rokem.

Ze šetření mezi **spotřebiteli** v lednu vyplynulo, že pro příštích dvanáct měsíců očekávají zhoršování celkové ekonomické situace a nepatrné zlepšení své finanční situace. Podíl respondentů, kteří očekávají zvýšení nezaměstnanosti, se v lednu oproti minulému měsíci opět zvýšil. Podíl respondentů, kteří mají v úmyslu spořit, se snížil. Indikátor spotřebitelské důvěry se oproti minulému měsíci snížil o 4,8 bodu, v meziročním srovnání je o 15 bodů nižší.

---

#### **Metodické vysvětlivky:**

Od ledna 2006 je **souhrnný indikátor důvěry** (indikátor ekonomického sentimentu) prezentován v souladu s metodikou EU jako vážený průměr sezónně očištěných indikátorů důvěry v průmyslu, stavebnictví, obchodě, ve vybraných odvětvích služeb a indikátoru spotřebitelské důvěry. **Souhrnný podnikatelský indikátor důvěry** je vážený průměr sezónně očištěných indikátorů důvěry v průmyslu, stavebnictví, obchodě a ve vybraných službách.

**Od ledna 2006 je vzhledem k zahrnutí indikátoru důvěry ve vybraných odvětvích služeb používán nový váhový systém:** indikátoru důvěry v průmyslu je přiřazena váha 40 %, ve stavebnictví a obchodě po 5 %, ve službách 30 % a spotřebitelskému indikátoru důvěry je přiřazena 20 % váha. Indikátory jsou zobrazovány jako bazické indexy, bázi tvoří průměr roku 2005.

Časové řady souhrnného a podnikatelského indikátoru jsou přepočítány novým váhovým systémem, a to zpětně až do května 2002 (počátek konjunkturálního šetření ve vybraných odvětvích služeb). Celé časové řady bazických indexů jsou pak přepočteny na průměr roku 2005; údaje jsou srovnatelné.